

RJEŠENJA ISPITA DRŽAVNE MATURE IZ **POVIJESTI**
U ŠKOLSKOJ GODINI 2022./2023. (1. rok)

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
1.	D
2.	C
3.	D
4.	D
5.	B
6.	A
7.	C
8.	D
9.	A
10.	A
11.	D
12.	C
13.	D
14.	D
15.	C
16.	C
17.	B
18.	C
19.	D
20.	B
21.	C
22.	D
23.	C
24.	B
25.	A
26.	A
27.	C
28.	C
29.	C
30.	B
31.	A
32.	C
33.	A
34.	A
35.	A
36.	B

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
37.	D
38.	C
39.1.	B
39.2.	C
40.1.	A
40.2.	C
41.1.	B
41.2.	B
42.1.	B
42.2.	A
43.1.	A
43.2.	C
44.1.	C
44.2.	A
45.1.	D
45.2.	B
46.1.	A
46.2.	B
47.1.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <p>Slikovni prilog je nastao u Francuskoj 1908. godine.</p> <p>Slikovni prilog opisuje političku situaciju na jugoistoku Europe početkom 20. stoljeća u koju su bili uključeni vladari prikazani na naslovnici novina; bugarski vladar Ferdinand, austrougarski vladar Franjo Josip I. i osmanski sultan Abdul Hamid II.</p> <p>Ilustracija prikazuje završnicu složene situacije koja je poznata pod pojmom istočno pitanje.</p> <p>Radi se o nizu događaja i međunarodnih problema od kraja 18. stoljeća do početka 20. stoljeća izazvanih konstantnim slabljenjem Osmanskog Carstva (<i>Bolesnik na Bosporu</i>), čije su karakteristike bile slabljenje gospodarstva i državnih organizacija te jačanje pokreta naroda koji su se htjeli osloboditi osmanlijske vlasti. Takvu su situaciju nastojale iskoristiti velike europske sile kako bi proširile svoj utjecaj i interes na prostoru Balkana tj. na jugoistoku Europe. U isto vrijeme velike sile su iscrpljivale Osmansko Carstvo ali ga i trudile očuvati kako ne bi narušile međusobnu ravnotežu snaga.</p> <p>U borbama za svoje teritorijalne dobitke velike sile koristile su se nezadovoljstvom naroda pod Osmanlijama. Primjer toga je ustanak u Bosni i Hercegovini 1875. godine i rusko-osmanski rat poslije toga ustanka, a koji je završio mirom u San Stefanu 1878. godine. Na njemu je pod zaštitom Rusije stvorena Velika Bugarska. Ostale velike sile nisu bile zadovoljne utjecajem Rusije koji je nastao tim sporazumom pa su uspjele ishoditi njegovu reviziju. Zato je iste godine došlo do Berlinskoga kongresa. Na tom su kongresu Srbija, Crna Gora i Rumunjska dobile priznanje neovisnosti, smanjen je teritorij Bugarske, a Austro-Ugarska Monarhija dobila je pravo na okupaciju Bosne i</p>

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
	<p>Hercegovine.</p> <p>Takvi nepovoljni društveno-politički događaji doveli su do velikoga nezadovoljstva u Osmanskome Carstvu.</p> <p>Nezadovoljstvo stanjem u zemlji i vladavinom sultana Abdula Hamida II. dovelo je 1908. godine do državnog udara kojega su predvodili tzv. Mladoturci. Radilo se o skupini prozapadnih časnika i liberalne inteligencije koja je htjela reformirati Carstvo po uzoru na Europu i uvesti liberalne reforme. U zemlji je proglašena ravnopravnost vjera, poticao se turski jezik i jedinstveni nacionalni osjećaj i vraćena je skupština. Sultan je bio prisiljen vratiti ustav, ali nakon što ga je ponovno pokušao ukinuti svrgnut je s vlasti i postavljen je novi, Mehmed V.</p> <p>Uspjeh mladoturske revolucije zabrinuo je Austro-Ugarsku. Zabrinula se bi mogla izgubiti teritorij BiH pa se 1908. odlučila na korak koji će dovesti do nove krize. Austro-Ugarska je odlučila Bosnu i Hercegovinu izravno pripojiti u svoj državni sustav, odnosno izvršila je aneksiju BiH. Istovremeno je i Bugarska proglasila neovisnost, što je dodatno radikaliziralo situaciju. Aneksiji su se protivile europske sile, ali i susjedne države Srbija i Crna Gora koje su i same imale svojih pretenzija na taj teritorij. Napeta međunarodna situacija prijetila je velikim ratom, te je čitav ovaj događaj poznat i kao Aneksijska kriza.</p> <p>Kriza je riješena 1909. godine posebnim sporazumom kojim je aneksija priznata, a Monarhija platila odštetu Osmanskom Carstvu za izgubljeni teritorij.</p>
47.2.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <p>Slikovni prilog bio je prvenstveno namijenjen francuskoj javnosti kako bi bila upoznata s aktualnom političkom situacijom na prikazanome području Europe. Slikovni prilog mogao je biti i namijenjen i stanovništvu ostalih europskih i izvaneuropskih država kako bi ih upoznao sa europskom političkom situacijom.</p> <p>Svrha slikovnog priloga bila je na jednostavan i slikovit način prikazati francuski stav prema događajima na jugoistoku Europe.</p> <p>Također, svrha je slikovnog priloga bila ukazivanje na moguće posljedice prikazanih događaja.</p> <p>Poruke slikovnog priloga bile su: ukazati na trajnu političku nestabilnost jugoistoka Europe (<i>Bure baruta</i>), zatim da je Osmansko Carstvo slabo (<i>Bolesnik na Bosporu</i>), da se sprema nova promjena granica u Europi, da se u Europi sprema nova promjena političke ravnoteže, da se buđenjem istočnoga pitanja pripremaju novi politički problemi.</p>
47.3.	<p>MODEL TOČNOGA ODGOVORA:</p> <p>Na slikovnome prilogu prikazana su tri vladara: Franjo Josip I., vladar Austro-Ugarske Monarhije; Ferdinand, vladar Bugarske te osmanski sultan Abdul Hamid II.</p> <p>Vladari stoje na zamišljenoj karti Europe na kojoj su jednom bojom označena područja sa nazivima: <i>Dalmatie</i> (Dalmacija) i <i>Montenegro</i> (Crna Gora), te drugom bojom područja <i>Bosnie Herzegovine</i> (Bosna i Hercegovina), <i>Bulgarie</i></p>

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
	<p>(Bugarska) i <i>Turquie</i> (Turska, Osmansko Carstvo).</p> <p>Pozadina karte je prikazana kao planinsko područje, a nebo je prikazano crvenom bojom i tamnim oblacima, što simbolički označava nevolje na tom području.</p> <p>Sva tri vladara su odjevena u svečana vladarska odijela sa simbolima vlasti, od kojih se posebno ističu mačevi oko struka.</p> <p>Bugarski vladar Ferdinand jednom rukom otkida dio Osmanskoga Carstva i od njega stvara neovisnu Bugarsku, a drugom rukom stavlja krunu na svoju glavu. Ispod ruke kojom otkida Bugarsku od Osmanskog Carstva drži žezlo kao simbol kraljevske vlasti.</p> <p>Car Franjo Josip I. prikazan je kako otkida Bosnu i Hercegovinu od Osmanskoga Carstva i anektira ju Austro-Ugarskoj Monarhiji.</p> <p>Sultan Abdul Hamid II. prikazan je prekrštenih ruku kako zabrinuto i bespomoćno promatra događaje i nije u mogućnosti spriječiti europske vladare u njihovoj nakani.</p> <p>Ispod slikovnoga priloga nalazi se natpis: „BUĐENJE ISTOČNOG PITANJA, Bugarska proglasila neovisnost-Austrija anektirala Bosnu i Hercegovinu.“</p>